МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: "ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН"

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня, II курсу, групи МПАз-22-1

спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітня програма: Регіональне управління та самоврядування

_____ Пікуль Сергій Анатолійович
(підпис)

Науковий керівник _____ Грушева Алла Андріївна,
(підпис) к.пед.н., доцент, доцент кафедри

Керівник освітньо-професійної програми _____ Близнюк Андрій Станіславович,
(підпис) д.н.держ.упр., доцент, в. о. завідувача кафедри

Допущено до захисту за рішенням кафедри менеджменту та публічного управління
Протокол від «25» січня 2024 № 4
В.о. завідувача кафедри менеджменту
та публічного управління _____ Близнюк Андрій Станіславович,
(підпис) д.н.держ.упр., доцент

Ірпінь - 2024

Реєстрація № 17 05.02.2024 _____

(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки _____ 19.01.2024 _____

(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 4/добре/85 балів 20.02.2024 _____

(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: голови комісії, членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
І.Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	10		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	50		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	85		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
85	B	4	20.02.2024	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною	Оцінка за шкалою	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Б	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра соціальної філософії та управління
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма «Регіональне управління та самоврядування»

Затверджую
Завідувач кафедри соціальної філософії та управління
_____ Л.В. Чупрій
«____» 202 р.

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти
Пікулю Сергію Анатолійовичу

1. Тема кваліфікаційної роботи "Інформаційне забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин"

Затверджена наказом ректора від «13» 02 2023 № 191

2.Строк здачі закінченої роботи 05.02.2024

3. Мета роботи полягає в науковому та теоретичному обґрунтуванні практичних принципів реформування управління земельними ресурсами та удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами в Україні.

Об'єкт дослідження: сфера земельних відносин, а саме процеси управління земельними ресурсами, а також процеси інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері земельних відносин

Предмет дослідження є загальна система інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень у галузі земельних відносин та вдосконалення її елементів в управлінні земельними ресурсами

Орієнтовна база дослідження: Київська міська рада.

4. Вихідні дані до роботи: інформація та документи, отримані в процесі проходженя практики, наукова та монографічна література з питань інформаційноо забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин.

5. Перелік графічного матеріалу: 10 таблиць, 7 рисунків, 2 додатки.

6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за кожним розділом):

- формування та функціонування інформаційної системи у сфері земель відносин;

- роль та сутність інформаційного забезпечення управлінських рішень сфері земельних відносин;

- місце та роль Київської міської ради у сфері земельних відносин;

- оцінювання інформаційного забезпечення управлінських рішень у сф земельних відносин в діяльності Київської міської ради;

- перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення управлінськ рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання	
		За планом	Фактично
1.	Вибір теми, вивчення літературних джерел, постановка проблеми та складання плану роботи	28.11.2022	28.11.2022
2.	Підготовка першого розділу роботи та подання його керівнику	26.06.2023	26.06.2023
3.	Підготовка другого розділу роботи та подання його керівнику	20.12.2023	20.12.2023
4.	Підготовка третього розділу роботи та подання його керівнику	25.12.2023	25.12.2023
5.	Підготовка вступу та формування висновків, списку літературних джерел. Оформлення роботи згідно вимог ДПУ та подання її керівнику	28.12.2023	28.12.2023
6.	Доопрацювання робити з урахуванням зауважень керівника	до 20.01.2024	20.01.2024
7.	Отримання відгуку керівника	29.01.2024	29.01.2024
8.	Отримання зовнішньої рецензії	31.01.2024	31.01.2024
9.	Попередній захист роботи	22.01.2024 23.01.2024 24.01.2024	24.01.2024
10.	Перевірка роботи на унікальність	25.01.2024	25.01.2024
11.	Допуск кваліфікаційної роботи до захисту зав.каф.	до 05.02.2024	
12.	Захист роботи	16.02.2024 19.02.2024 20.02.2024	

8. Дата видачі завдання «14» 02 2023

9. Науковий керівник кваліфікаційної роботи (проекту) _____ А.А. Грушева
(підпис)

10. Гарант освітньо-професійної програми _____ А.С. Близнюк
(підпис)

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____ С. А. Пікуль
(підпис)

АНОТАЦІЯ
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Мета роботи полягає в науковому та теоретичному обґрунтуванні практичних принципів реформування управління земельними ресурсами та удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами в Україні.

Завданнями роботи є:

- дослідити процеси формування та функціонування інформаційної системи у сфері земельних відносин;

- охарактеризувати роль та сутність інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин;

- проаналізувати місце та роль Київської міської ради у сфері земельних відносин;

- здійснити оцінювання інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради;

- обґрунтувати перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.

Предметом дослідження є загальна система інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень у галузі земельних відносин та вдосконалення її елементів в управлінні земельними ресурсами.

Об’єктом дослідження є сфера земельних відносин, а саме процеси управління земельними ресурсами, а також процеси інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері земельних відносин.

Базою дослідження виступає інформація та документи, отримані в процесі проходженя практики, наукова та монографічна література з питань інформаційноо забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин.

За результатами дослідження сформульовані такі висновки: Удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами передбачає впровадження ключових стратегічних напрямків. По-перше, необхідно створити єдине інформаційне середовище, яке міститиме повну інформацію про фізичні та якісні характеристики земельних ділянок, включаючи їхні прогнози. Другий напрямок полягає в застосуванні інноваційних технологій для автоматизації управління земельними ресурсами. Третій важливий напрямок — впровадження геоінформаційних систем, які сприятимуть ефективності діяльності державних органів у сфері земельних відносин. Пропоновані механізми удосконалення включають створення єдиної системи структур та довідників, формування інформаційного земельно-кадастрового середовища та прив'язку всіх даних до кадастрового номера земельної ділянки.

Одержані результати можуть бути використані на практиці Департаментом земельних ресурсів Київської міської ради або ж відповідними департаментами інших місцевих рад.

Кваліфікаційна робота містить 62 сторінки, 10 таблиць, 7 рисунків, список використаних джерел 41 найменування, 2 додатки.

Ключові слова: прийняття управлінських рішень, інформаційне забезпечення, сфера земельних відносин, земельна реформа, Київська міська рада.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2023.

Рік захисту роботи: 2024.

ABSTRACT

INFORMATION SUPPORT OF MANAGEMENT DECISIONS IN THE FIELD OF LAND RELATIONS

The purpose of the study is to provide scientific and theoretical substantiation of the practical principles of reforming land management and improving information support for land management in Ukraine.

The objectives of the work are:

- to study the processes of formation and functioning of the information system in the field of land relations;

- to characterize the role and essence of information support for management decisions in the field of land relations;

- to analyze the place and role of the Kyiv City Council in the field of land relations;

- to assess the information support of management decisions in the field of land relations in the activities of the Kyiv City Council;

- to substantiate the prospects for improving the information support of management decisions in the field of land relations in the activities of the Kyiv City Council.

The subject of the study is the general system of information support for management decision-making in the field of land relations and improvement of its elements in land management.

The object of the study is the field of land relations, namely the processes of land management, as well as the processes of information support for making management decisions in the field of land relations.

The basis of the study is information and documents obtained during the internship, scientific and monographic literature on information support for management decisions in the field of land relations.

Based on the results of the study, the following conclusions are formulated: Improving information support for land resources management involves the implementation of key strategic directions. First, it is necessary to create a unified

information environment that will contain complete information on the physical and qualitative characteristics of land plots, including their forecasts. The second area is the use of innovative technologies to automate land management. The third important area is the introduction of geographic information systems that will contribute to the efficiency of government agencies in the field of land relations. The proposed improvement mechanisms include the creation of a unified system of structures and directories, the formation of an information land cadastral environment and the linking of all data to the cadastral number of the land plot.

The results obtained can be used in practice by the Department of Land Resources of the Kyiv City Council or by the relevant departments of other local councils.

The qualification work consists of 62 pages, 10 tables, 7 figures, a list of references of 41 titles, 2 appendix.

Keywords: management decision-making, information support, land relations, land reform, Kyiv City Council.

Year of completion of the qualification work: 2023.

Year of thesis defense: 2024.

ЗМІСТ

ВСТУП.....3

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО_МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....6

1.1. Формування та функціонування інформаційної системи у сфері земельних відносин.....6

1.2. Роль та сутність інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин.....16

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.....22

2.1. Місце та роль Київської міської ради у сфері земельних відносин.……22

2.2. Оцінювання інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.....29

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.....44

ВИСНОВКИ.....50

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....52

ДОДАТКИ.....57

ВСТУП

Актуальність теми "Інформаційне забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин" визначається необхідністю вдосконалення системи управління земельними ресурсами в умовах сучасного світу. Земельні відносини є ключовим аспектом економіки та суспільства, і ефективне їх управління вимагає використання інноваційних інструментів та технологій.

Однією з основних переваг інформаційного забезпечення управлінських рішень є можливість збору, обробки та аналізу великої кількості даних, пов'язаних із земельними ресурсами. Це сприяє створенню деталізованих карт та баз даних, які можуть бути використані для прийняття обґрунтованих рішень щодо розподілу, використання та охорони земель.

Додатково, інформаційне забезпечення дозволяє автоматизувати багато процесів, пов'язаних із земельним управлінням, зменшуючи адміністративні витрати та ризики помилок. Електронні системи обліку та моніторингу можуть сприяти забезпеченню прозорості та відкритості у земельних відносинах, що є важливим фактором в плануванні та реалізації різноманітних проектів.

Крім того, врахування інформаційних технологій у сфері земельних відносин може сприяти розвитку "розумних" міст та сіл, де дані використовуються для оптимізації інфраструктури, забезпечення стійкості до змін клімату, та підвищення якості життя громадян.

Тому, інформаційне забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин є критично важливим для досягнення ефективного та сталого використання земельних ресурсів в сучасному світі. Ця тема стає все більше актуальною в умовах зростання населення, екологічних викликів та потреби в раціональному розподілі та управлінні землею.

Стан і ступінь розробки проблеми в спеціальній літературі. Серед тих, хто вивчав питання прийняття рішень у сфері державного управління земельними ресурсами, можна відзначити вчених О. Кохановська, І.

Семенчук, А. Третяк, Н. Третяк, В. Андрейцев, А. Варламов,В. Малоокий, А. Бордюжа, Д. Бенцаровський, Т. Кушнірук, Д. Бабміндра.

Щодо досліджень з питань удосконалення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері земельних відносин, М. Богіра, Л. Антіпова, Н. Мазій, М. Хвесик, С. Кваша, А. Новак, Ш. Ібатуллін, О. Сакаль, О. Степенко, О. Сохнич, М. Ступень, Р. Бараненко, С. Осипчук, А. Мартин, В. Шипулін, О. Чумаченко, М. Підмогильний, В. Коваленко провели значущі дослідження у цій сфері.

Незаперечний внесок у розвиток проблематики інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері земельних відносин зробили такі визначні зарубіжні вчені: Т. Геблер, Г. Ларсон, А. Хопфер.

У рамках їхніх наукових досліджень визначається ефективність управління земельними ресурсами як ключова компонента ресурсного потенціалу, що становить основу для сталого розвитку держави та нормального функціонування аграрного комплексу. Незважаючи на це, для забезпечення ефективного управління земельними ресурсами, їхньої охорони та раціонального використання, важливим вважається впровадження відповідних заходів з метою побудови інформаційного середовища, а також вдосконалення механізмів інформаційного забезпечення для управління земельними ресурсами.

Мета *кваліфікаційної* роботи полягає у науковому та теоретичному обґрунтуванні практичних принципів реформування управління земельними ресурсами та удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами в Україні.

Відповідно до мети, було поставлено такі завдання:

- вивчити процеси формування та функціонування інформаційної системи у сфері земельних відносин;

- охарактеризувати роль та сутність інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин;

- визначити місце та роль Київської міської ради у сфері земельних відносин;

- здійснити оцінювання інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради;

- обґрунтувати перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.

Об'єктом дослідження є сфера земельних відносин, а саме процеси управління земельними ресурсами, а також процеси інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері земельних відносин.

Предметом дослідження є загальна система інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень у галузі земельних відносин та вдосконалення її елементів в управлінні земельними ресурсами.

Методи дослідження: дедукція, аналіз, узагальнення, діалектичний метод, методи системного аналізу, методи багатокритерійного аналізу, структурний і функціональний аналіз, синтез, абстрактно-логічний метод.

Практичне значення одержаних результатів: Отримані результати надають можливість ідентифікувати потенційні ризики та наявні ресурси для подальшого удосконалення земельно-інформаційної системи. Це сприятиме покращенню системи управління земельними ресурсами України, що, в свою чергу, призведе до підвищення ефективності цього процесу. Одержані результати можуть бути використані на практиці Департаментом земельних ресурсів Київської міської ради або ж відповідними департаментами інших місцевих рад.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО_МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

1.1. Формування та функціонування інформаційної системи у сфері земельних відносин

У сучасних умовах ефективне регулювання відносин у сфері земельного господарства вимагає використання різноманітної інформації різних типів та характеристик. Органи державної влади на різних рівнях повинні взаємодіяти з операційною інформацією, яка охоплює кадастрову, топографічну, статистичну, геологічну, екологічну, економічну та інші аспекти. Зазначена інформація має бути доступною та відображати необхідний обсяг деталей, щоб забезпечити можливість глибокого аналізу та раціонального управлінського прийняття рішень [21].

Відтак, накопичення різноманітної інформації та її подальше переформатування у зручний для аналізу формат стає однією з ключових задач земельно-інформаційних систем. Загалом, земельно-інформаційна система є комплексом програм, що включає в себе операції з пошуку, реєстрації, накопичення, узагальнення та використання інформації для забезпечення функцій кадастру, проектування, планування, проведення аналітичних розрахунків, обліку та формування звітності про використання та охорону об'єктів землекористування [22].

Метою створення земельно-інформаційної системи є визначення механізму геоінформаційного забезпечення для існуючих систем на територіях України, пов'язаних із життєдіяльністю та соціально-економічним розвитком цих територій. Подальший аналіз та ефекти від функціонування цієї системи наведені в таблиці 1.1.

Основним компонентом земельно-інформаційної системи в Україні повинно бути потужне середовище даних, яке забезпечить ефективність геоінформаційних технологій (ГІС), моделі даних, візуалізацію просторової

інформації та можливість взаємодії в корпоративних мережах та доступі для широкого загалу. Це також передбачає інтеграцію інформації ГІС з іншими інформаційними системами та навпаки. Високоефективні засоби просторового аналізу та планування дозволяють вирішувати різноманітні завдання територіального управління. Детальний перелік та найменування всіх користувачів інформаційних систем визначається на етапі формування технічних завдань [35].

Таблиця 1.1.

Ефекти під час функціонування земельно-інформаційної системи

Суб'єкти землекористування	***Вирішення завдань представлення просторових об'єктів в єдиному просторі***	***Система управління***	***Система планування***
Органи влади та місцевого самоврядування	Моніторинг стану просторових об'єктів	Здійснення економічної політики	Створення умов для розміщення продуктивних сил
Галузі економіки	Створення і ведення кадастрів	Галузева діяльність з використанням навколишнього простору	Аналіз стану та вироблення просторових рішень, спрямованих на розвиток галузевої діяльності
Господарюючі суб'єкти	Облік об'єктів нерухомості	Оптимізація виробничої діяльності з використанням навколишнього простору	Аналіз стану та формування просторових рішень щодо розвитку виробничої діяльності
Населення	Отримання довідкової і пізнавальної інформації про просторові об'єкти на певній території	Навігація по певній території з формуванням оптимальних маршрутів руху	Планування дозвілля, пов'язаного з використанням навколишнього простору

Створення потужного сховища даних для земельно-інформаційної системи на території України є стратегічно важливим завданням, спрямованим на забезпечення високої ефективності функціонування геоінформаційних систем (ГІС), моделей даних, а також візуалізації

просторової інформації та прийняття рішень. Це включає створення надійної інфраструктури для зберігання та обробки об'ємних геопросторових даних, які включають в себе інформацію про земельні ресурси.

Засоби інтеграції інформації ГІС в інші інформаційні системи мають велике значення, оскільки вони дозволяють забезпечити взаємодію з іншими сферами державного управління, що в свою чергу сприяє взаємній інтеграції різних видів інформації. Це може включати інтеграцію з даними екологічних систем, економічних баз даних, та інших галузевих інформаційних ресурсів. Такий підхід сприяє комплексному розгляду та управлінню земельними ресурсами [17].

Ефективні методи просторового аналізу та планування, які використовуються в рамках земельно-інформаційної системи, дозволяють вирішувати різноманітні завдання територіального управління. Це включає в себе оптимізацію використання земельних ресурсів, прогнозування впливу різних проектів на територіальний розвиток, а також розробку стратегій територіального планування.

Визначення загального переліку та найменувань користувачів інформаційних систем є необхідним кроком на етапі формування технічних завдань, оскільки це визначає кінцевих користувачів, які будуть взаємодіяти з системою, і їхні конкретні потреби. Це дозволяє забезпечити адаптацію системи до реальних вимог різних сфер управління та господарювання.

Земельно-інформаційна система діє з метою надання суб'єктам управління територіями України необхідною інформацією та має ряд функціональних можливостей:

1. Внесення та відображення даних:

- забезпечення актуальної інформації про сучасний стан територій та об'єктів нерухомості;

- реєстрація змін, спричинених господарською діяльністю та природними чинниками.

- внесення цих змін до атрибутивних і картографічних баз даних.

2. Швидкий та результативний пошук інформації: забезпечення ефективного та швидкого пошуку необхідної інформації у системі.

3. Моделювання динамічних ситуацій на електронній картографічній моделі: створення електронних картографічних моделей для моделювання різних динамічних ситуацій, що виникають на територіях.

4. Сумісність із сучасним навігаційним обладнанням та передача інформації:

- забезпечення сумісності із сучасними навігаційними засобами;

- передача отриманої інформації для виконання заходів відповідним суб'єктам управління.

5. Систематизація та обробка інформації про господарську діяльність: здійснення систематизації та обробки інформації, пов'язаної з господарською діяльністю на земельних ділянках.

6. Створення звітної документації: генерація звітної документації на основі зібраної та обробленої інформації для подальшого використання та аналізу.

Загалом, земельно-інформаційна система виконує комплекс завдань з обробки та аналізу геопросторової інформації, сприяючи ефективному управлінню територіями та земельними ресурсами.

Земельно-інформаційна система (ЗІС) була створена з метою надання засобів для прийняття обґрунтованих та раціональних управлінських рішень, щодо ефективного організації розвитку територій. Це досягається шляхом оперативного постачання повної та достовірної інформації відповідним управлінським органам та суб'єктам про різноманітні аспекти земельних ресурсів, об'єктів нерухомості та інфраструктури, а також будь-яких змін, що відбуваються в цих областях [23].

Земельно-інформаційна система виконує важливу роль у зборі та акумулюванні значущої інформації про стан територій. Це стає основою для оцінки можливих наслідків, що можуть виникнути в результаті ухвалених управлінських рішень [11]. ЗІС дозволяє систематично та оперативно

здійснювати збір та оновлення даних, необхідних для ефективного управління різними аспектами розвитку територій. Цей підхід сприяє попередженню негативних наслідків та сприяє здійсненню раціонального використання земельних ресурсів.

Забезпечення ефективного управління земельними ресурсами розпочинається з реєстрації та правового захисту прав суб'єктів земельних відносин, організації проведення цивільно-правових операцій із земельними майновими об'єктами, стягування земельних платежів та забезпечення захисту земель від деградаційних процесів.

Формування необхідних організаційно-правових умов для створення єдиної земельно-інформаційної системи включає в себе не лише розроблення нормативно-правової бази, але й систематизацію та ефективне використання інформації для забезпечення прозорих та ефективних правових відносин. В даному контексті важливо враховувати особливості земельно-інформаційної системи, яка має унікальний об'єкт - природний ресурс у вигляді землі. Це призводить до потреби технічного забезпечення всіх аспектів компонентів земельно-інформаційних систем, з метою забезпечення надійного та ефективного функціонування цієї системи [41].

При використанні новітніх програмно-технічних засобів у сфері земельно-інформаційних систем, одночасно зі збереженням традиційних методів управління, виявляється недостатньо ефективним [3]. Необхідно провести глибоке переосмислення та переформатування усього механізму управління, враховуючи потенціал нових технічних та технологічних можливостей. Це надасть змогу досягти оптимальної виробничої продуктивності сучасної земельно-інформаційної системи, основною функцією якої є інформаційне забезпечення управління земельними ресурсами на всіх рівнях.

Передбачається, що цей стратегічний перехід дозволить забезпечити суб'єктам управління надійну та повну інформацію стосовно стану земельних ресурсів, сприяючи тим самим ефективному процесу прийняття

управлінських рішень. Важливою перспективою є не лише збереження традиційних підходів, але й активне використання нововведень у формуванні модернізованого механізму управління земельно-інформаційними системами, що відображає сучасні вимоги та можливості технічного розвитку.

Мета створення земельно-інформаційної системи в Україні полягає в наданні геоінформаційної підтримки процесам ухвалення раціональних управлінських рішень, спрямованих на ефективне функціонування механізмів екологічного та соціально-економічного розвитку територій. Для досягнення встановлених цілей, земельно-інформаційна система на території України повинна забезпечити розв'язання основних завдань зі збору, аналізу та представлення інформації, які визначені на рис. 1.1.

З технічного погляду земельно-інформаційна система повинна демонструвати високу ефективність у виконанні завдань, зокрема, в швидкості обробки інформації, здатності до створення різноманітної класифікації об'єктів території. Важливо також мати доступний та зручний інтерфейс для подальшого оновлення системи та її інтеграції з іншими системами. Висока швидкість опрацювання даних про об'єкти є ключовим аспектом для забезпечення продуктивності та ефективності функціонування цієї інформаційної системи [5].

Земельно-інформаційні системи (ЗІС) є важливим інструментом для забезпечення необхідної та достовірної інформації про земельні ресурси, що визначається рядом головних завдань у їх створенні.

1. Створення достовірної та об'єктивної юридичної інформації.

Однією з ключових цілей ЗІС є формування об'єктивної та достовірної інформації про правовий статус земельних ділянок та нерухомості. Ця інформація є життєво важливою для державних установ, юридичних та фізичних осіб. Зокрема, ЗІС повинна надавати деталізовані відомості про права на земельні ділянки та їхнє використання для різних суб'єктів.

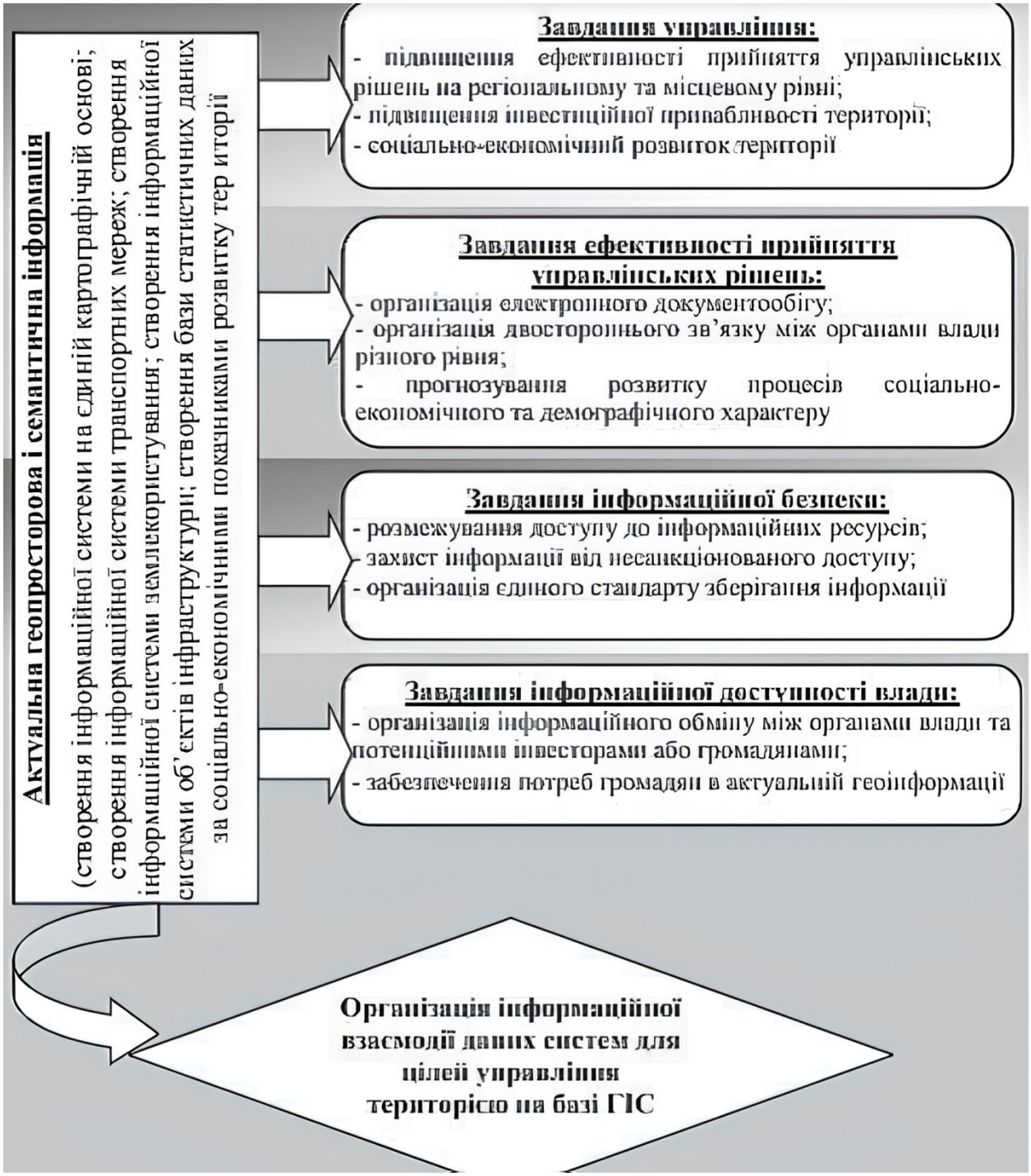

Рис. 1.1. Основні можливості застосування актуальної геопросторової та семантичної інформації.

Джерело: [9].

2. Дотримання захисту прав власників та користувачів.

Однією з основних функцій ЗІС є забезпечення відповідного рівня захисту прав осіб, що мають власність чи користуються земельними

ресурсами. Це включає в себе систему контролю, яка гарантує, що власники та користувачі мають можливість безперешкодно користуватися своїми правами, а їхні інтереси не порушуються.

3. Дотримання правового режиму під час реєстрації.

Забезпечення точності та актуальності правового режиму у користуванні землею, будівлями є ще однією важливою задачею ЗІС. Це передбачає не лише реєстрацію відповідних правових обмежень, а й надання інформації про обов'язкові податки на землю та нерухомість[28].

4. Сприяння встановленню засад на земельну ділянку та нерухомість.

ЗІС повинна активно сприяти встановленню засад, обмежень та умов на земельні ділянки та нерухомість. Це включає в себе контроль за кількістю та якістю земель, а також створення банку даних, який узгоджує технічні аспекти щодо будівель на визначених територіях [33].

5. Наявність умов для формування територій з особливим правовим режимом.

Забезпечення належних умов для створення територій з різними правовими режимами, такими як рекреаційні, заповідні та природоохоронні зони, є важливою складовою роботи ЗІС. Це дозволяє забезпечити раціональне та збалансоване використання природних ресурсів та збереження екосистем.

6. Облік технічних даних про будівлі на територіях.

Останнє завдання передбачає систематичний облік технічних даних щодо будівель на земельних ділянках, що включає в себе інформацію про їхню структуру, стан та інші технічні параметри.Формування ефективної земельно-інформаційної системи залежить від виконання таких умов, як економічна та правова стабільність на території регіону чи країни загалом; достатній рівень інформаційного забезпечення; взаємодія виконавчих і законодавчих органів влади у сфері управління земельними ресурсами; відповідний рівень кадрового забезпечення регіону [40].

Процес створення земельно-інформаційної системи (ЗІС) визначається рядом важливих аспектів, що вимагають уваги та систематичного підходу. Зазначені аспекти включають урахування уривацій та адаптації новітніх функціональних та науково-технічних розробок, здатність функціонального складника системи до подальших змін та доповнень, організацію поетапного створення системи, відповідність ЗІС чинному законодавству та узгодженість із планами розвитку територій на різних рівнях [18].

- урахування уривацій та адаптація новітніх розробок: Важливим етапом є врахування останніх технологічних розробок та наукових досягнень у процесі створення ЗІС. Новітні функціональні можливості та технічні рішення мають бути інтегровані для забезпечення високої продуктивності та ефективності системи.

- здатність функціонального складника до подальших змін та доповнень: Система повинна бути гнучкою та легко адаптованою до подальших змін у вимогах та функціоналі, що може з'явитися внаслідок розвитку технологій чи змін у законодавстві. Забезпечення масштабованості та зручності внесення змін - ключовий аспект успішної ЗІС.

- організація поетапного створення системи: Створення ЗІС повинно бути розпочато з організованого та поетапного процесу. Це включає визначення фаз розробки, тестування, впровадження та підтримки. Поступовий підхід дозволяє ефективно вирішувати завдання кожного етапу та уникати можливих проблем.

- відповідність ЗІС чинному законодавству: Однією із важливих умов є відповідність ЗІС чинному законодавству. Це включає в себе норми та вимоги, пов'язані з обробкою та зберіганням інформації, а також правові аспекти, що регулюють доступ до системи та конфіденційність даних [32].

- узгодженість із планами розвитку територій: Важливим елементом створення ЗІС є взаємодія із планами та програмами розвитку територій на національному та регіональному рівнях. Це допомагає вирішувати завдання,

спрямовані на підтримку сталого розвитку та оптимальне використання земельних ресурсів.

- урахування технологічних, організаційних та фінансових особливостей: У процесі визначення складу, функціональності та вартості ЗІС необхідно враховувати технологічні, організаційні та фінансові особливості. Це включає в себе обґрунтування вибору технічних рішень, оптимізацію організаційних процесів та раціональне використання фінансових ресурсів.

Земельно-інформаційна система (ЗІС) відіграє ключову роль у забезпеченні дотримання прав громадян та суб'єктів земельних відносин. Однією з її основних функцій є забезпечення точного виконання прав та обов'язків громадянами та суб'єктами власності на земельні ділянки. Застосування цифрових карт та комп'ютерних моделей місцевості дозволяє оновити інформаційне забезпечення процесів управління та прийняття управлінських рішень [34].

Важливим етапом є об'єднання різноманітних інформаційних систем в галузі управління земельними ресурсами в один єдиний земельно-інформаційний простір. Це сприяє оптимізації процесів та забезпечує ефективний обмін інформацією між різними структурами.

Багатоцільове використання інтегрованих кадастрів у складі земельно-інформаційної системи виявляється в різноманітних сферах, таких як оцінка стану та оптимізація землекористування. Це важливий аспект при прийнятті управлінських рішень, оскільки надає необхідні показники якості для ефективного управління земельними ресурсами.

Таким чином, використання Земельно-інформаційної системи як інформаційної основи виявляється вдосконаленням механізмів взаємодії та вирішення завдань у сфері земельних відносин. Це дозволяє не лише підтримувати дотримання прав та обов'язків, але й забезпечує необхідні параметри для прийняття ефективних управлінських рішень в галузі земельного господарства.

1.2. Роль та сутність інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин.

Керування земельними ресурсами, виступаючи як системоутворюючий інструмент, розглядається як складна структура, що включає дві ключові підсистеми: керівну та керовану. Ця структурна організація обумовлена труднощами управлінських процесів в різних галузях господарювання, їх вагомістю та постійним зростанням кількості різноманітних взаємозв'язків у визначеному аспекті [7].

Перша з вказаних підсистем (керівна) формулює управлінські рішення, в той час як друга (керована) відповідає за їх втілення. Для забезпечення ефективної взаємодії між керівною та керованою підсистемами важливо впровадити механізм оберненого зв'язку, який сприятиме отриманню актуальної інформації про наслідки різноманітних взаємозв'язків у системі управління, можливо, різними способами [7].

Засновуючись на аналізі зазначених даних і їх порівнянні із довідковою інформацією щодо відповідних характеристик об'єкта управління, здійснюється поточне оцінювання стану керованої системи та результатів реалізації попередньо ухвалених рішень. Отже, параметри об'єкта управління та вплив зовнішніх чинників у цьому випадку розглядаються як об'єкт управлінського аналізу (з огляду на його безпосередню участь у процесі управління) [1, 12].

У контексті розгляду земель як об'єкту управління, акцентується їх вплив на функції управління земельними ресурсами, виявляючи основний запас та обсяг інформації, який визначається як ключовий у рамках ефективного

Суттєві аспекти управління функціями та структурною організацією управлінської системи в галузі землекористування зазнають трансформації, враховуючи різноманітні характеристики та властивості земельних ресурсів,

такі як площа, протяжність, форма і інші. Земля, в свою чергу, становить просторову базу для територіальної організації системи управління [6, 37].

Отже, у змінних та динамічних умовах економічних процесів забезпечення управлінської діяльності у сфері землекористування вимагає системного підходу до отримання та обробки об'єктивної інформації про процеси в цій системі [13, 39].

Системи земельно-інформаційного забезпечення та реєстри земельних ресурсів виступають фундаментом для раціонального землекористування, оскільки вони забезпечують важливу інформацію про властивості землі, дозволяють закріплювати юридичні права на неї і роблять її доступною для громадськості [2, 26].

В сучасних умовах господарювання надання неперервної та достовірної інформації також вимагає проведення землеустрою, оскільки більшість землевпорядних робіт пов'язана із використанням геодезичної та картографічної інформації, а також супроводжувальна документація має взаємозв'язок з картографічними об'єктами [36].

На основі вказаної інформації розробляють та планують землевпорядні заходи, втілюють проекти землеустрою. Таким чином, впровадження ефективної системи інформаційного забезпечення створить можливість вирішити ряд завдань, включаючи підвищення оперативності у виробництві землевпорядних проектів та впровадження автоматизованої системи управління земельними ресурсами і т.д.

Створення надійної інформаційної бази виступає ключовим етапом у процесі передбачення та стратегічного планування використання земельних ресурсів. Навіть при застосуванні ефективних методів прогнозування, недостатньо якісна вихідна інформація може вплинути на негативні результати [10, 12].

Критичне значення в управлінні земельними ресурсами має відповідний інструментарій для регулювання та постійного апдейту рівня земельних платежів. Це передбачає не лише належне інформаційне

забезпечення, але й постійний аналіз можливих впливів управлінських рішень за допомогою земельно-інформаційних систем [15].

Отже, в управлінні земельними ресурсами важливо забезпечити необхідну інформацію для визначення розміру земельних платежів, особливо для органів державної влади та місцевого самоврядування. Важливим аспектом є також надання даних для фіскальних цілей, тобто здобуття інформації про землю як об'єкт оподаткування [8].

Ефективне управління земельними ресурсами передбачає проведення детальних обстежень ґрунтів та інших аспектів земель з метою отримання точних даних про їхній стан і визначення земельних ділянок, які піддаються впливу ерозійних процесів, різних видів забруднення тощо [38].

Ці відомості є критичними для проведення агроекологічного оцінювання ґрунтів, здійснення системного моніторингу стану земель та їх обліку, прийняття рішень з питань рекультивації та консервації земель, встановлення обмежень на землекористування, відновлення та підвищення плодючості ґрунтів, а також поліпшення якісних характеристик агроландшафтів та інших аспектів [7].

Підвищення екологічних стандартів у використанні земельних ресурсів та зростання загрози екологічної безпеки в сфері землекористування визначають потребу у зміцненні обробки інформації про екологічний стан земель. Ця інформація стає ключовою для ефективного контролю за використанням та захистом земель, які є необхідними складовими в управлінні земельними ресурсами.

Детальне знання про земельні ресурси важливе для об'єктивної оцінки стану землекористування, його відповідності екологічним стандартам та безпековим вимогам. Також важливо враховувати дані про придатність земель для сільськогосподарського використання, адже це пов'язано з хімічним складом ґрунтів та кліматичними умовами територій [7].

Ця інформація дозволяє здійснювати обґрунтовані управлінські рішення стосовно організації сільськогосподарських угідь та планування

ротації посівів. Земельно-кадастрові системи стають ключовим інструментом для забезпечення інформаційної бази при ухваленні оптимальних управлінських рішень у сфері використання земельних ресурсів (рис. 1.2.).

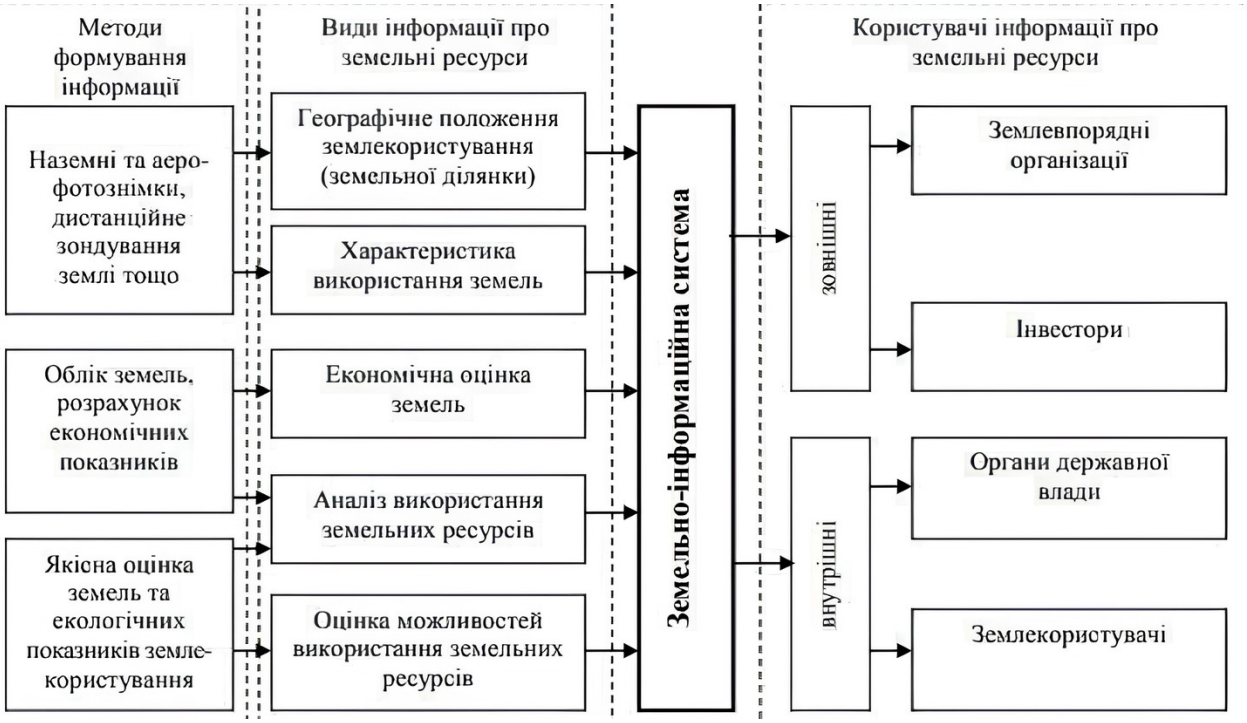

Рис. 1.2. Роль інформації в прийнятті управлінських рішень у сфері земельних відносин.

Джерело: [4].

На наше переконання, сучасні проблеми, пов'язані із забезпеченням інформацією земельно-кадастрових систем, сповільнюють розвиток процесу збалансованого використання земельних ресурсів. Ураховуючи стрімкий темп розвитку інформаційних технологій у всіх сферах життя суспільства, сектор управління земельними ресурсами відстає і залишається слабко дослідженим, що вимагає негайного втручання з боку держави.

Земельна реформа в Україні є складною трансформацією, охоплюючи різноманітні аспекти, такі як правові, економічні, екологічні, аграрні, технічні та організаційні заходи. Одним із головних завдань реформи є створення умов для розвитку економіки, справедливого перерозподілу земель та перехід до економічних методів управління земельними ресурсами [29].

На шляху впровадження земельної реформи визначено низку законодавчих актів, включаючи Постанову "Про земельну реформу", Земельний кодекс України, Закон України "Про форми власності на землю", Закон України "Про селянське (особисте) господарство", Указ Президента України "Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва", Закон України "Про оренду землі", Указ Президента України "Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки", Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності", постанови "Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад" та інші [16].

Причини та етапи впровадження земельної реформи

Впровадження земельної реформи в Україні визначається рядом факторів. Серед них, основними стали необхідність раціонального використання земельних ресурсів та стимулювання розвитку сільськогосподарського виробництва. Аналіз етапів впровадження реформи свідчить про комплексність підходу, який включає в себе прийняття ключових законодавчих актів, направлених на створення модернізованого механізму управління земельними ресурсами [25].

Сучасний стан обігу земель в Україні

На сьогоднішній день обіг земель в Україні відбувається через різноманітні механізми, включаючи приватизацію, купівлю-продаж, передачу у спадщину та оренду. Основну роль відіграє система оренди, яка, незважаючи на широке поширення, залишається неефективною через низький рівень зацікавленості в покращенні земельних угідь [30].

Завершення земельної реформи в Україні визначається як ключовий етап для розвитку сільськогосподарського сектору.

Важливо продовжити вдосконалення нормативно-правової бази для створення стійких та продуктивних умов використання земельних ресурсів в Україні.

Таким чином, в умовах змін та динаміки економічних процесів роль та сутність інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин посідає важливе місце, однак потребує комплексного підходу до збору та обробки об'єктивної інформації. Надання відповідної інформації для визначення розміру земельних платежів, особливо для органів влади та фіскальних цілей, є важливою задачею. У сучасному українському контексті обіг земель відбувається через різноманітні механізми, зокрема систему оренди, яка залишається неефективною через низький рівень зацікавленості в покращенні земельних угідь. Однак, враховуючи ці аспекти, системне вдосконалення механізмів управління та інформаційного забезпечення стає невід'ємною частиною стратегії оптимізації управління земельними ресурсами в Україні.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

2.1. Місце та роль Київської міської ради у сфері земельних відносин.

У контексті сучасного розвитку міста та впровадження ефективних механізмів управління, питання земельних відносин стають актуальними для дослідження. Київ, як столиця України, зі своєю унікальною географією та соціально-економічними викликами, вимагає належного регулювання сфери земельних відносин. У цьому контексті ключову роль відіграє Київська міська рада, яка відповідає за вирішення ряду завдань у даній сфері. Наприклад, зараз на розгляді перебуває проєкт змін меж міста Києва.

Здійснимо аналіз місця та ролі Київської міської ради у сфері земельних відносин для визначення ефективності її діяльності, а також розкриємо впливу здійснених заходів на розвиток міста.

Аналіз здійснимо в 4 аспектах (рис. 2.1):

Рис. 2.1. Місце та роль Київської міської ради у сфері земельних відносин

Джерело: складено автором.

1. Розгляд правового статусу Київської міської ради в сфері земельних відносин.

Згідно з Конституцією України, місцеве самоврядування є однією з основ демократії та відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування держави. Це особливо важливо для територіальних громад, до складу яких входить і столиця України – місто Київ. Згідно зі статтею 140 Конституції, місцеве самоврядування здійснюється на рівні об'єднаних територіальних громад, міських та сільських рад.

Важливо відзначити, що місцеві ради виступають не лише органами представницької влади, а й виконавчими органами, що наділені повноваженням приймати рішення у сфері, що належить їхній компетенції. У даному контексті, сфера земельних відносин визначається як одна із ключових галузей, де місцеві ради мають повноваження та відповідальність [14].

Аналіз законодавства, що регулює земельні відносини в Україні, є невід'ємною частиною вивчення ролі Київської міської ради у цій сфері. Зокрема, Земельний кодекс України визначає основні положення та принципи управління земельними ресурсами. Згідно із статтею 9 Земельного кодексу, місцеві ради, зокрема і Київська міська рада, мають право вирішувати питання щодо використання та розпорядження землею відповідно до закону.

Важливим аспектом є також врахування інших нормативно-правових актів, які регулюють питання земельних відносин на місцевому рівні. До таких актів можуть відноситися рішення та постанови місцевих органів влади, що визначають порядок використання землі та вирішують конкретні питання щодо забезпечення раціонального використання цього природного ресурсу.

Отже, правовий статус Київської міської ради в сфері земельних відносин визначається як конституційними положеннями, так і законодавством України. Забезпечення місцевого самоврядування в цій сфері

надає Київській міській раді право приймати рішення та розробляти стратегії щодо ефективного використання та охорони земельних ресурсів. Аналіз законодавства також дозволяє визначити обсяг повноважень місцевих рад та їхню роль у регулюванні земельних відносин на місцевому рівні.

2. Аналіз основних завдань, які покладено на Департамент земельних ресурсів Київської міської ради.

До основних завдань, які покладено на Департамент земельних ресурсів Київської міської ради можна віднести:

- управління землями комунальної та державної власності. Однією з ключових функцій Департаменту є управління землями, які перебувають у комунальній або державній власності. Відповідно до законодавства, Департамент забезпечує регулювання використання та розпорядження цими землями. Зокрема, важливим аспектом є забезпечення ефективного використання цих земельних ресурсів, а також розроблення стратегій їхнього управління.

- здійснення землеустрою та реалізація земельної реформимДепартамент активно займається здійсненням землеустрою та реалізацією земельної реформи в межах міста Києва. Це включає проведення земельного кадастру, що є важливим етапом для визначення актуального стану земельних ділянок та їх використання. Метою земельного кадастру є забезпечення раціонального використання та охорони земель, а також надання об'єктивної інформації для проведення земельної реформи.

- організація виконання різноманітних робіт. Департамент взаємодіє з різними аспектами управління земельними ресурсами, включаючи ведення міського земельного кадастру, моніторинг земель, здійснення землеустрою та впровадження різноманітних програм раціонального використання та охорони земель. Організація інвентаризації земель та розробка планів земельно-господарського устрою є необхідними елементами стратегічного управління земельними ресурсами міста.

- контроль та нагляд. Департамент не лише регулює, але й здійснює самоврядний контроль за додержанням власниками та землекористувачами законодавства у сфері земельних відносин. Це включає виявлення порушень у використанні земель, а також забезпечення виконання робіт з інвентаризації та відновлення геодезичної мережі міста.

- розробка та реалізація рішень. Департамент взаємодіє з Київською міською радою у розробці та реалізації різноманітних проектів та рішень, пов'язаних із земельними питаннями. Це включає розгляд розпоряджень, передачу земельних ділянок, продаж, викуп для суспільних потреб, звільнення земельних ділянок та інші аспекти управління земельними ресурсами.

Отже, Департамент земельних ресурсів Київської міської ради виконує широкий спектр завдань, що включають управління земельними ресурсами, проведення земельного кадастру, реалізацію земельної реформи та контроль за додержанням законодавства у сфері земельних відносин. Його діяльність направлена на забезпечення раціонального використання та охорони земельних ресурсів міста Києва, а також впровадження стратегічних заходів для поліпшення екологічного стану та розвитку міської інфраструктури.

3. Вивчення конкретних заходів, проведених Київською міською радою у рамках земельної реформи та раціонального використання земель.

До заходів, проведених Київською міською радою у рамках земельної реформи та раціонального використання земель, можемо віднести наступні:

- земельна реформа. Земельна реформа в місті Київ є складною та многогранною системою заходів, спрямованих на оптимізацію управління та використанням земельних ресурсів. Однією з ключових складових реформи є розробка та реалізація програм, спрямованих на покращення управління земельними ресурсами.

- забезпечення раціонального використання та охорони земель. Важливо відзначити, що Київська міська рада активно працює над розробкою та впровадженням стратегій раціонального використання та охорони земель.

Це включає в себе не лише законодавчі акти, але й конкретні програми та ініціативи, спрямовані на забезпечення сталого та ефективного використання земельних ресурсів.

- міський земельний кадастр. Однією з ключових складових земельної реформи є ведення міського земельного кадастру, який визначає стан та використання кожної земельної ділянки в межах міста. Міський земельний кадастр надає об'єктивні дані, необхідні для прийняття обґрунтованих рішень щодо планування та використання міських територій.

- програми раціонального використання та охорони земель. Київська міська рада активно розробляє та впроваджує програми раціонального використання та охорони земель, спрямовані на покращення екологічного стану та оптимізацію використання земельних ресурсів. Такі програми мають визначений правовий статус та базуються на конкретних вимогах законодавства.

- контроль за додержанням законодавства. Міська рада взяла на себе відповідальність за самоврядний контроль за додержанням законодавства у сфері земельних відносин. Це включає в себе виявлення порушень у використанні земель та вжиття заходів для їх вирішення. Застосування такого контролю важливо для забезпечення справедливого та ефективного використання земельних ресурсів.

- геодезична мережа та її відновлення. Діяльність з утримання, моніторингу та відновлення міської геодезичної мережі є необхідною для точного визначення меж та характеристик земельних ділянок. Заходи у цьому напрямку покликані забезпечити надійні дані для ведення міського земельного кадастру та реалізації земельної реформи.

- економічна грошова оцінка земельних ділянок. Земельна реформа також включає в себе проведення нормативної, експертної, економічної грошової оцінки земельних ділянок. Це важливий етап для визначення ринкової вартості землі та раціонального використання її потенціалу.

- державна реєстрація земельних ділянок. Однією з ключових ініціатив є здійснення заходів для державної реєстрації земельних ділянок комунальної власності територіальної громади міста Києва в Державному земельному кадастрі. Це забезпечує прозорість та надійність інформації про власність на землю.

Отже, вивчення заходів, проведених Київською міською радою у рамках земельної реформи та раціонального використання земель, вказує на серйозні зусилля міської влади у вирішенні проблем земельної політики. Розробка та реалізація конкретних програм, ведення міського земельного кадастру та здійснення ефективного контролю свідчать про важливість та комплексність зусиль міської влади в питаннях управління та раціонального використання земельних ресурсів.

4. Аналіз взаємодії Київської міської ради з власниками та користувачами земель для забезпечення додержання законодавства в цій сфері:

- самоврядний контроль та додержання земельного законодавства. Конституція України та Земельний кодекс визначають важливі положення, які регулюють взаємодію органів місцевого самоврядування, зокрема Київської міської ради, з власниками та користувачами земельних ділянок. Згідно з нормами Земельного кодексу, місцеві ради є органами, які вирішують питання земельних відносин на своїй території, у тому числі контролюють додержання власниками та користувачами законодавства про землю.

- механізм самоврядного контролю за додержанням законодавства. Для забезпечення додержання власниками та користувачами земельного законодавства, Київська міська рада використовує механізм самоврядного контролю. Цей механізм включає в себе систему перевірок, моніторингу та взаємодії з органами місцевого самоврядування, що мають відповідальність за земельні питання.

- заходи щодо виявлення та усунення порушень. Важливим аспектом є організація та проведення заходів для виявлення та усунення порушень у використанні земельних ресурсів. Це включає в себе регулярні аудити, перевірки дотримання вимог щодо цільового призначення земель, а також взаємодію з власниками та користувачами для вирішення виниклих проблем.

- законодавчі норми щодо відповідальності за порушення. Аналіз законодавчих норм щодо відповідальності за порушення земельного законодавства є ключовим етапом в оцінці ефективності системи контролю. За порушення встановлених норм та вимог може передбачатися штрафна відповідальність, вилучення земельних ділянок або інші санкції згідно із законом.

- партнерство з власниками та користувачами земель. Забезпечення додержання законодавства в сфері земель вимагає активного партнерства з власниками та користувачами земель. Київська міська рада взаємодіє з цими сторонами, враховуючи їхні інтереси та думки у процесі розробки та реалізації земельної політики.

- система звітності та обліку порушень. Розглядається система звітності, яка дозволяє відстежувати виявлені порушення та результати проведених заходів. Ефективна система обліку порушень є важливою для забезпечення прозорості та відповідальності в управлінні земельними ресурсами.

Отже, аналіз взаємодії Київської міської ради з власниками та користувачами земель підтверджує важливість системи самоврядного контролю та заходів для виявлення та усунення порушень. Робота в цьому напрямку є ключовою у забезпеченні додержання законодавства та створенні умов для ефективного та раціонального використання земельних ресурсів.

У розгляді взаємодії Київської міської ради з власниками та користувачами земель в контексті додержання законодавства в цій сфері виділено кілька ключових аспектів. Система самоврядного контролю, яку використовує місцева влада, забезпечує ефективний механізм виявлення та

усунення порушень земельного законодавства. Регулярні перевірки, аудити та система звітності дозволяють відстежувати та аналізувати стан використання земельних ресурсів.

Значимим є також підхід до партнерства з власниками та користувачами земель. Взаємодія із зацікавленими сторонами в процесі розробки та впровадження земельної політики сприяє врахуванню різноманітних інтересів та досягненню більш збалансованих рішень.

Аналіз законодавчого забезпечення та відповідальності за порушення вказує на важливість чітких норм та санкцій, спрямованих на забезпечення дотримання власниками та користувачами законодавства про землю.

Таким чином, Київська міська рада активно впроваджує заходи з контролю та співпраці для забезпечення додержання законодавства в сфері земельних відносин. Це свідчить про високий рівень свідомості та відповідальності місцевої влади у питаннях ефективного та раціонального використання земельних ресурсів в інтересах громади та сталого розвитку міста Києва.

2.2. Оцінювання інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.

Забезпечення ефективного управління земельними ресурсами виступає неодмінною умовою їхнього раціонального використання, що представляє собою основний національний ресурс. Актуалізація даної проблеми пояснюється постійним погіршенням стану земель: деградація ґрунтів, зниження родючості, насильство негативних процесів та критичне забруднення природного середовища, що призводить до екологічної кризи та вичерпання природних ресурсів [23].

Усе це вимагає фундаментального переосмислення підходів до взаємодії з землею та рішучого впровадження заходів для запобігання

негативним тенденціям. Невідкладною необхідністю стає розробка комплексу законодавчих, нормативних та інформаційних засад; забезпечення науковими засобами правових, економічних та організаційних механізмів регулювання земельних відносин; урахування традицій, національних особливостей та стратегічних інтересів держави у питаннях ефективного використання земельних ресурсів.

Для успішного управління земельними ресурсами та регулювання земельних відносин органам влади та учасникам цих відносин необхідно мати достовірну та оперативну інформацію про стан та розвиток земельного фонду. Володіння такою об'єктивною інформацією дозволяє здійснювати планування та прогнозування розвитку земельних ресурсів і приймати обгрунтовані рішення щодо ефективного використання земель.

Для вирішення завдань управління земельними ресурсами важливо мати доступ до різноманітної та вичерпної інформації, яка збирається та систематизується у спеціалізованих інформаційних системах. Це є важливим кроком у покращенні якості прийнятих рішень та забезпеченні раціонального використання земельних ресурсів.

Однією з основних вимог до інформаційної системи управління земельними ресурсами є необхідність чіткого визначення її призначення та оперативне представлення інформації. Загалом, така інформаційна система повинна становити неотдільну частину єдиного інформаційного ресурсу на рівні країни, регіону або муніципалітету. Вона повинна служити основою для забезпечення інформаційного фундаменту та підвищення ефективності роботи її структурних підрозділів [20, 24].

У наш час основним інструментом, який забезпечує органи влади та місцевого самоврядування інформацією про земельний фонд, є статистична звітність. Ці дані дозволяють провести аналіз розподілу земельного фонду за різними категоріями, такими як цільове використання, види економічної діяльності, форми власності на землю, а також власники та користувачі землі.

Однак на сьогодні ця звітність не охоплює достатньо широкий спектр показників, які повністю характеризували б земельну ділянку [3].

Отже, в обставинах обмеження та відсутності якісних, оціночних та економічних характеристик земельного фонду ускладнюється ухвалення обґрунтованих рішень щодо використання земельних ресурсів. Це особливо актуально для земель сільськогосподарського призначення, оскільки для ефективного та раціонального використання плодючих земель важливо мати достовірну інформацію про їх якість та придатність для сільськогосподарського використання.

Відповідно до Закону України Про Державний земельний кадастр [27], Система Державного земельного кадастру створена для надання інформації щодо земельних ділянок, які розташовані в межах державного кордону України. Ця інформація включає дані про призначення земель, обмеження у їх використанні, а також докладні характеристики кожної ділянки, включаючи розподіл між власниками та користувачами та їх оцінку. Система Державного земельного кадастру розглядається як уніфікована геоінформаційна система, що відповідає за збір, обробку, аналіз, моделювання та надання геопросторових даних.

Державний земельний кадастр, як неодмінний інструмент управління земельним фондом, відіграє ключову роль у прийнятті обґрунтованих наукових рішень з організації раціонального використання та захисту земель.

Загалом, земельний кадастр представляє собою систематизоване та науково обґрунтоване узагальнення інформації про земельні ділянки всіх категорій. Його створено для забезпечення органів державної влади, місцевого самоврядування та зацікавлених сторін інформацією про природний стан, економічне значення та правовий статус земель з метою раціонального їх використання та охорони, регулювання земельних відносин

Також Державний земельний кадастр виступає фундаментом для утримання кадастрів інших природних ресурсів [8]. Інформація, яка надходить до Державного земельного кадастру, має обов'язкове застосування

під час планування використання та захисту земель, вилучення та передачі земельних ділянок, реалізації земельних устроїв та ведення контролю за їх використанням і охороною, а також реалізації інших заходів [31].

Інформація, що міститься в кадастрі, є ключовою для прийняття господарських рішень. Наприклад, зафіксовані площі сільськогосподарських угідь можуть підлягати змінам або перекваліфікації в інші категорії лише відповідно до законодавчих вимог. Відомості з обліку становлять основу для реалізації різноманітних державних ініціатив, пов'язаних із землекористуванням і охороною.

На поточному етапі, у зв'язку з фінансовими обмеженнями для державного земельного кадастру використовується комбінація статистичного обліку та збору інформації про земельні ділянки, на які здійснюються різні операції (надання у користування, передача власності, купівля-продаж, оренда, дарування, міни і т. д.). Органи державного земельного кадастру фінансуються державою, збір та надання достовірних даних про конкретні земельні ділянки реалізується за рахунок їх власників.

Під час формування такого банку земельно-кадастрових даних важливим є включення повного переліку або реєстру суб'єктів земельних відносин. Збір інформації про цих суб'єктів у сучасних умовах ринкової економіки є складним завданням через обмежену доступність даних у приватному секторі. Також варто відзначити, що в банку земельно-кадастрових даних відсутня інформація про земельні ділянки, які не брали участі у жодних операціях. Цей аспект становить значну частину земель сільськогосподарського призначення.

В контексті використання земельно-кадастрових даних, які надходять в результаті інформаційного збору про стан сільськогосподарських земель, їх систематичне оновлення виявляється необхідним. Систематизація цих відомостей важлива для націленого використання їх у господарській діяльності власників та користувачів земель, а також для державного управління земельними ресурсами.

На поточний момент використання сучасних автоматизованих методів в системі державних земельних органів країни, з метою збору, накопичення та зберігання інформації для прогнозування, планування та управління земельними ресурсами, залишається недостатньо широким. Це обумовлено тим, що рівень автоматизації інформаційних процесів у даному напрямі є недостатньо високим і потребує подальшого вдосконалення, на що має бути спрямована державна політика у сфері управління та розвитку земельних відносин.

Інформація щодо стану земельного фонду здобувається за допомогою сучасної земельнокадастрової документації, яка включає відомості про юридичний, природний та господарський стан земель. Проте існуюча система даних земельного кадастру, зокрема стосовно обліку якості земель, потребує удосконалення та доповнення її показниками щодо забруднення важкими пестицидами, гербіцидами, радіонуклідами та іншими аспектами. Це також відноситься до відображення в системі державного земельного кадастру нормативної ціни землі, ставок та розмірів плати за землю.

З огляду на сучасний контекст, важливим ресурсом для прийняття управлінських рішень з планування ефективного використання земель, їхнього розподілу та проведення кадастрових робіт є доступ до достовірної планово-картографічної інформації. Треба належним чином виконати ретельний огляд ґрунтового покриву України шляхом широкомасштабних досліджень. Це стане важливим етапом для забезпечення адекватного визначення резервів та можливостей земельних ресурсів країни.

Проведення нового етапу великомасштабних ґрунтових обстежень є завданням високого рівня складності, зумовлене значними фінансовими ресурсами, що виділяються з державного бюджету. Цей процес слід розглядати як довгострокову інвестицію в забезпечення екологічної та продовольчої безпеки українського населення. Хоча окупність витрат на цей захід у найближчі роки буде обмеженою, в стратегічному плані Україна матиме можливість здобути дорогоцінну інформацію для ефективного

управління сільськими територіями, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, а також для раціонального використання природних ресурсів та їх охорони.

Перспективним напрямком є створення доступних у онлайн режимі картографічних продуктів, які поєднують в собі кількісні та якісні характеристики земель сільськогосподарського призначення. Це сприятиме інвестиційній привабливості цих територій, забезпечить ефективний контроль з боку держави, громадян, громадських організацій та наукових установ. Така інформація буде корисною для визначення цільового використання земель, їх охорони та моніторингу.

У зв'язку із суттєвими змінами у складі та обсязі інформаційних показників, що відображають юридичний стан різних категорій земель, та зростанням інформаційної насиченості та інтенсивності використання масивів показників, пов'язаних з власністю та оцінкою земель, особливо оцінкою земель сільськогосподарського призначення та динамікою показників у часі (протягом років), виникає необхідність у ретельному вивченні та оперативному втручанні в зміст, алгоритми та програми для розв'язання завдань з генералізації. Також необхідне аналізування структури баз даних, змісту звітів і документів різних рівнів, а також процесу збору та введення інформації в бази даних [31].

Враховуючи вагомість наявності достовірної інформації, визначення критеріїв ефективних управлінських рішень у галузі використання та охорони земель на рівні держави та регіонів є надзвичайно важливим завданням. У сучасних умовах зростає потреба вдосконалення інформаційного середовища, зокрема системи земельної реєстрації, шляхом доповнення її новими показниками щодо якості земель, їх оцінки та відображення особливо цінних територій. Державна система земельної реєстрації є ключовим інструментом для збору, обробки та поширення інформації про стан земельного фонду країни. Сучасна необхідність доповнення цієї системи показниками якості та оцінки земель, а також

акцентування уваги на особливо цінних територіях стає дедалі більшою. Це сприятиме підвищенню ефективності контролю за станом використання сільськогосподарських земель з боку державних органів влади [19].

Додатково, необхідно підкреслити важливість проведення якісних обстежень стану земель та відновлення планово-картографічного матеріалу, що стосується ґрунтового покриву у країні. У зв'язку з цим, подальше вдосконалення системи інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами має сприяти підвищенню ефективності державного управління цими ресурсами та створенню необхідних умов для прийняття обґрунтованих рішень з питань раціонального використання та охорони сільськогосподарських земель [31].

Можемо виділити 6 джерел інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради (рис. 2.2).

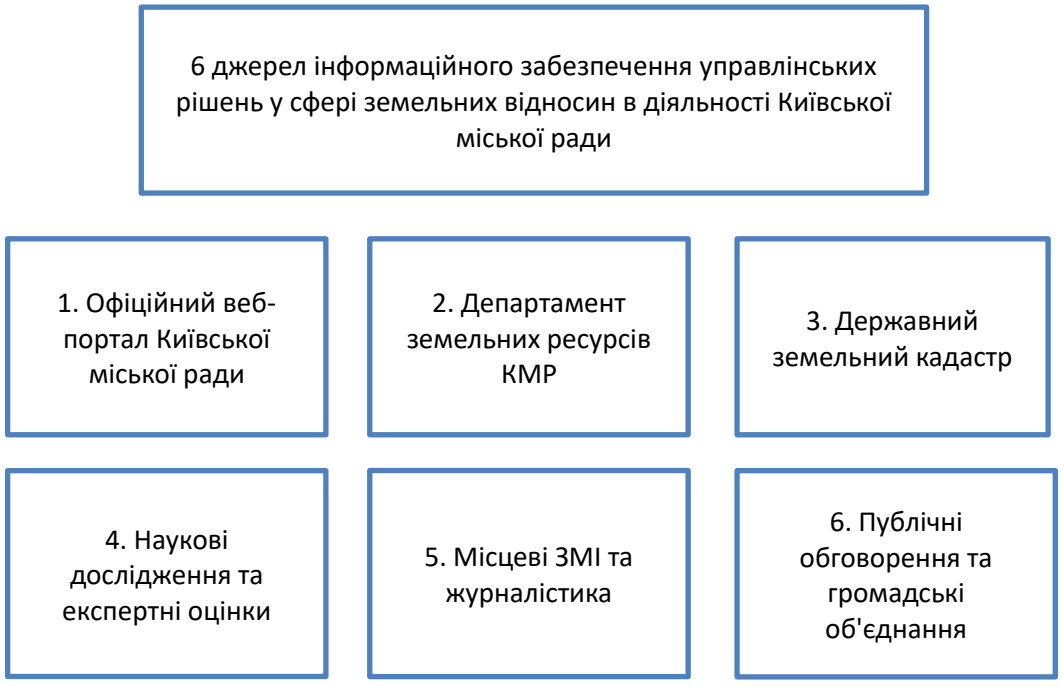

Рис. 2.2. 6 джерел інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.

Джерело: [11].

Проаналізуємо детальніше кожне з них:

1. Офіційний веб-портал Київської міської ради (КМР):

- Відомості про рішення та постанови КМР у сфері земельних відносин.

- Законодавство, регламентуюче земельні питання в місті.

2. Департамент земельних ресурсів КМР:

- Публікації та звіти щодо реалізації земельної політики.

- Статистична інформація про використання та розподіл земель на території міста.

3. Державний земельний кадастр:

- Інформація про стан та власників земельних ділянок в Києві.

- Актуальна геодезична та картографічна інформація.

4. Наукові дослідження та експертні оцінки:

- Публікації у відомих журналах та звіти дослідницьких груп з питань раціонального використання земель у місті.

5. Місцеві ЗМІ та журналістика:

- Аналітичні матеріали та статті про земельні питання в Києві.

- Інтерв'ю з експертами та представниками міської влади.

6. Публічні обговорення та громадські об'єднання:

- Протоколи громадських слухань та обговорень планів землекористування.

- Позиції та відгуки громадських організацій з питань земельних ресурсів.

Було вирішено здійснити оцінювання доцільності розвитку цих джерел інформації в розрізі їх корисності, щоб виявити найбільш доцільні з них для використання.

Для цього під час проходження виробничої практики мною було здійснено опитування Голови Департаменту земельних ресурсів Київської міської ради Пелих Валентини Миколаївни, їй було запропоновано оцінити перспективи розвитку 6 джерел інформації за 5 критеріями (Додаток А) щоб на основі цих оцінок застосувати метод аналізу ієрархій (Т. Сааті).

Метод аналізу ієрархій –це математичний інструмент, розроблений Томасом Сааті, який дозволяє вирішувати складні проблеми прийняття

рішень. В основі цього методу лежить ідея ієрархічної структури, де завдання розкладаються на більш прості компоненти, що полегшує їх аналіз. Головна концепція MAI полягає в тому, щоб оцінити важливість кожного елемента ієрархії та визначити відносність між різними альтернативами. За допомогою процедури парних порівнянь та матриць ваг, MAI дозволяє структурувати та ранжувати фактори прийняття рішень, що робить його потужним інструментом для аналізу та вибору оптимальних варіантів.

Оцінювання здійснювалось у балах (0-100), але слід зазначити, що в оцінюванні присутні як монотонно зростаючі цільові функції (такі як ставлення працівників), та монотонно спадні цільові функції (такі як витрати на розвиток).

Критерії та оцінки наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Оцінка альтернатив за рядом визначених критеріїв

Альтернативи	Критерії				
	C1	C2	C3	C4	C5
	Витрати на розвиток	Терміни реалізації	Кількість залучених працівників	Термін окупності витрат	Ставлення працівникі в
A1. Офіційний веб-портал КМР	70	10	55	60	90
A2. Департамент земельних ресурсів КМР	75	20	20	90	80
A3. Державний земельний кадастр	48	10	36	100	50
A4. Наукові дослідження та експертні оцінки	40	30	40	70	70
A5. Місцеві ЗМІ та журналістика	50	40	15	80	60
A6. Публічні обговорення та громадські об'єднання	55	20	55	70	80

В таблиці здійснено оцінювання експертом (Головою Департаменту земельних ресурсів Київської міської ради) 6 джерел інформації (A1-A6) за 5

критеріями (С1-С5) за шкалою 0-100 для подальшого застосування методу та вирішення, яке з цих джерел інформації найдоцільніше розвивати в подальшому.

Відповідно до умов методу, сформуємо ієрархію проблеми управлінського рішення, представимо її на рис. 2.3.

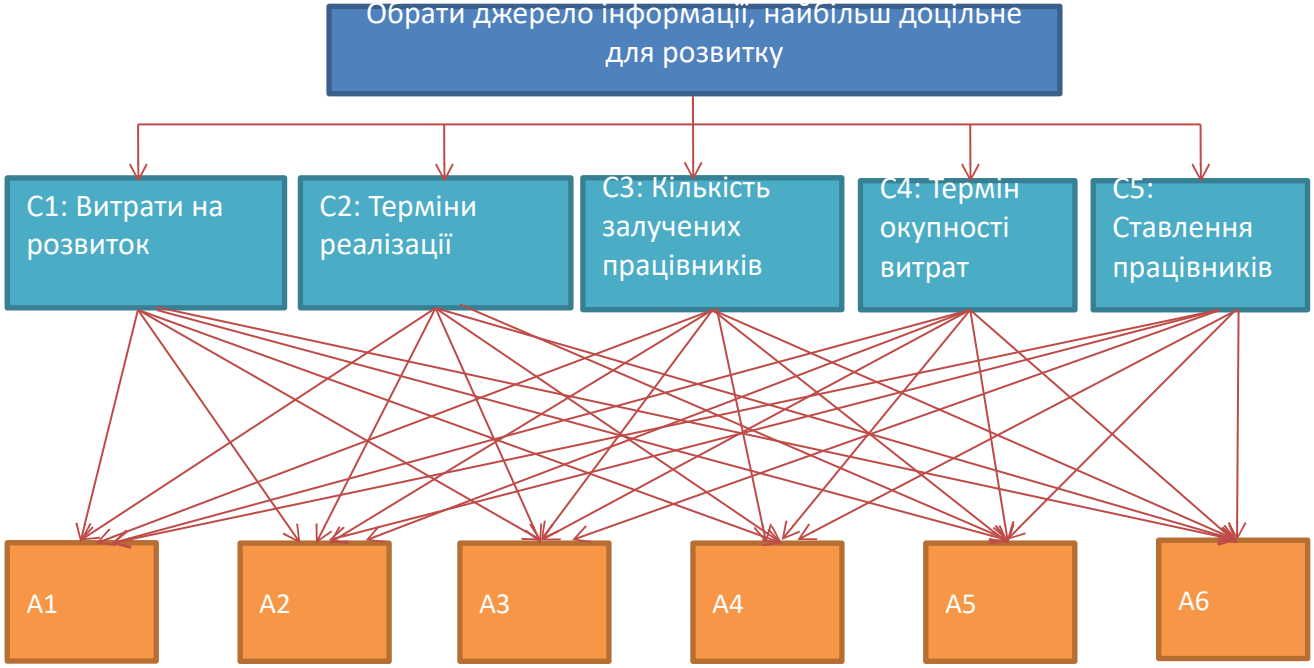

Рис. 2.3. Ієрархія проблеми управлінського рішення з вибору джерела інформації для подальшого розвитку.

Наступний крок – побудова матриці парних порівнянь для критеріїв та розрахунок вагових коефіцієнтів (табл. 2.2). Побудова даної матриці та всіх наступних здійснювались на основі парних порівнянь та оцінювання згідно Додатку Б.

Таблиця 2.2

Матриця порівняння критеріїв

С	С1	С2	С3	С4	С5	Сер. геом.	Ваг. коеф.
С1	1	3	0,33	0,33	2	0,918	0,156
С2	0,33	1	0,2	0,5	0,2	0,366	0,062
С3	3	5	1	3	1	2,141	0,364
С4	3	2	0,33	1	0,25	0,869	0,148
С5	0,5	5	1	4	1	1,585	0,270
∑						5,880	1

Тепер необхідно перевірити узгодженість експертних оцінок за допомогою індексу узгодженості. Розрахуємо його в табл. 2.3.

Усі розрахунки здійснювались в програмному середовищі Excel із застосуванням відповідних функцій а також враховуючи умови методу.

Таблиця 2.3

Розрахунок індексу узгодженості експертних оцінок

C	C1	C2	C3	C4	C5	Середнє геом.	Ваг. коеф.	Aij*wij	ʎ	ʎсер.	J	10% від J*
C1	1	3	0,5	0,33	0,5	0,756	0,128	0,711	5,546	5,383	0,096	0,112
C2	0,33	1	0,33	0,5	0,2	0,405	0,069	0,355	5,175			
C3	2	3	1	3	1	1,783	0,302	1,560	5,165			
C4	3	2	0,33	1	0,25	0,869	0,147	0,857	5,823			
C5	2	5	1	4	1	2,091	0,354	1,844	5,206			
∑						5,904	1		26,915			

Як бачимо з табл. 2.3, експертні оцінки є узгодженими, адже J не перевищує 10% від еталонного значення, тобто значення індексу 0,096<0,112. Адже, як бачимо з Додатку В, еталонне значення для 5 елементів становить 1,12.

Наступним етапом є парні порівняння альтернатив по кожному критерію оцінювання та визначення цінності кожної альтернативи по кожному критерію. Одразу розрахуємо й індекс узгодженості експертних оцінок для кожного критерію. Усі розрахунки наведено у табл. 2.4 – 2.8.

Розрахунки за критерієм С1: Витрати на розвиток, наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Матриця порівняння альтернатив за критерієм С1: Витрати на розвиток джерела інформації

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	Сер. геом.	Важл.	Aij*wij	ʎ	ʎсер.	J	10% від J*
A1	1	2	0,17	0,125	0,17	0,25	0,349	0,038	0,238	6,262	6,324	0,065	0,124
A2	0,5	1	0,14	0,11	0,14	0,2	0,245	0,027	0,169	6,336			
A3	6	7	1	0,33	2	3	2,089	0,228	1,418	6,226			
A4	8	9	3	1	4	5	4,036	0,440	2,833	6,439			
A5	6	7	0,5	0,25	1	3	1,583	0,173	1,096	6,352			
A6	4	5	0,33	0,2	0,33	1	0,871	0,095	0,601	6,329			
∑							9,173	1		37,943			

Розрахунки за критерієм С2: Терміни реалізації, наведено в табл. 2.5

Таблиця 2.5

Матриця порівняння альтернатив за критерієм С2: Терміни реалізації

	А1	А2	А3	А4	А5	А6	Сер. геом.	Важл.	Aij*wij	ʎ	ʎсер.	J	10% від J*
А1	1	5	1	7	9	5	3,411	0,366	2,265	6,191	6,227	0,045	0,124
А2	0,2	1	0,2	3	5	1	0,918	0,099	0,607	6,161			
А3	1	5	1	7	9	5	3,411	0,366	2,265	6,191			
А4	0,14	0,33	0,14	1	3	0,33	0,431	0,046	0,289	6,245			
А5	0,11	0,2	0,11	0,33	1	0,2	0,233	0,025	0,160	6,409			
А6	0,2	1	0,2	3	5	1	0,918	0,099	0,607	6,161			
∑							9,323	1		37,359			

Розрахунки за критерієм С3: Кількість залучених працівників, наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Матриця порівняння альтернатив за критерієм С3: Кількість залучених працівників

	А1	А2	А3	А4	А5	А6	Сер. геом.	Важл.	Aij*wij	ʎ	ʎсер.	J	10% від J*
А1	1	7	4	3	9	1	3,018	0,336	2,074	6,172	6,243	0,049	0,124
А2	0,14	1	0,25	0,2	3	0,14	0,378	0,042	0,265	6,297			
А3	0,25	4	1	0,5	6	0,25	0,953	0,106	0,663	6,252			
А4	0,33	5	2	1	7	0,33	1,403	0,156	0,967	6,194			
А5	0,11	0,33	0,17	0,14	1	0,11	0,214	0,024	0,151	6,371			
А6	1	7	4	3	9	1	3,018	0,336	2,074	6,172			
∑							8,985	1		37,459			

Розрахунки за критерієм С4: Термін окупності витрат, наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Матриця порівняння альтернатив за критерієм С4: Термін окупності витрат

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	Сер. геом.	Важл.	Aij*wij	ʎ	ʎсер.	J	10% від J*
A1	1	6	9	3	5	3	3,667	0,418	2,658	6,358	6,256	0,051	0,124
A2	0,17	1	3	0,2	0,33	0,2	0,435	0,050	0,312	6,304			
A3	0,11	0,33	1	0,14	0,2	0,14	0,228	0,026	0,165	6,332			
A4	0,33	5	7	1	3	1	1,806	0,206	1,264	6,138			
A5	0,2	3	5	0,33	1	0,33	0,830	0,095	0,593	6,267			
A6	0,33	5	7	1	3	1	1,806	0,206	1,264	6,138			
∑							8,771	1		37,538			

Розрахунки за критерієм С5: Ставлення працівників, наведено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Матриця порівняння альтернатив за критерієм С5: Ставлення працівників

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	Сер. геом.	Важл.	Aij*wij	ʎ	ʎсер.	J	10% від J*
A1	1	3	9	5	7	3	3,762	0,425	2,683	6,312	6,232	0,046	0,124
A2	0,33	1	7	3	5	1	1,806	0,204	1,248	6,117			
A3	0,11	0,14	1	0,2	0,33	0,14	0,228	0,026	0,164	6,358			
A4	0,2	0,33	5	1	3	0,33	0,830	0,094	0,585	6,240			
A5	0,14	0,2	3	0,33	1	0,2	0,421	0,048	0,297	6,249			
A6	0,33	1	7	3	5	1	1,806	0,204	1,248	6,117			
∑							8,852	1		37,393			

Експертні міркування за кожним критерієм є узгодженими для парних порівнянь альтернатив за всіма критеріями, адже всі вони менші за 0,124 (10% від еталонного значення для 6 елементів 1,24).

Заключний етап – розрахунок важливості кожної альтернативи за 5-ма критеріями та ранжування альтернатив. Розрахунки представимо у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Розрахунки важливості альтернатив та рангів

	C1	C2	C3	C4	C5	U	Ранг
A1	0,038	0,366	0,336	0,418	0,425	0,328	1
A2	0,027	0,099	0,042	0,05	0,204	0,088	5
A3	0,228	0,366	0,106	0,026	0,026	0,108	4
A4	0,44	0,046	0,156	0,206	0,094	0,184	3
A5	0,173	0,025	0,024	0,095	0,048	0,064	6
A6	0,095	0,099	0,336	0,206	0,204	0,229	2
Ваг. коеф.	0,156	0,062	0,364	0,148	0,27	-	-

Отже, за методом аналізу ієрархій (Т. Сааті), найкращою є альтернатива А1 – Офіційний веб-портал КМР. Зобразимо графічно переважність альтернатив (рис. 2.4).

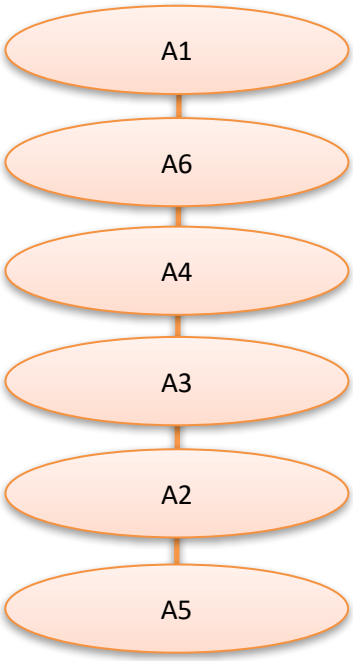

Рис. 2.4. Графічне зображення переважності альтернатив.

Джерело: розроблено автором

Розширення та поліпшення функціоналу Офіційного веб-порталу КМР є вкрай доцільним для оптимізації інформаційного забезпечення

управлінських рішень у сфері земельних відносин. Враховуючи важливість цього ресурсу для забезпечення прозорості, доступності та ефективності в управлінні земельними ресурсами, основні напрями розвитку можна сформулювати наступним чином:

1. Забезпечення публічної інформації.

Розміщення рішень та постанов міської влади у сфері земельних відносин, що забезпечить прозорість та відкритість процесів в прийнятті рішень.

2. Широкий доступ до законодавства.

Розміщення та регулярне оновлення важливих законодавчих актів, що стосуються земельної політики, для оперативного доступу зацікавлених сторін.

3. Аналітичні звіти та експертні оцінки.

Публікація докладних аналітичних матеріалів та експертних оцінок щодо стану земельної сфери, що дозволить місцевим органам та громаді отримувати обґрунтовану інформацію для ухвалення рішень.

4. Інтерактивність та зворотний зв'язок.

Впровадження можливостей для громадян та стейкхолдерів подавати свої пропозиції, висловлювати думки та взаємодіяти з владою в онлайн-режимі.

5. Онлайн-геодезичні та картографічні сервіси.

Забезпечення доступу до геодезичних та картографічних даних для детального аналізу структури використання та розподілу земельних ресурсів.

6. Ефективний інструмент звітності.

Розробка зручних та інтуїтивно зрозумілих інструментів для звітності власникам та користувачам земель щодо їхнього використання та стану земельних ділянок.

Таким чином, розвиток веб-порталу КМР відповідатиме вимогам сучасного інформаційного суспільства, сприяючи покращенню взаємодії між місцевою владою та громадою в сфері земельних відносин.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

У сучасних умовах глобалізації та розширення міського простору, ефективне управління земельними ресурсами набуває важливості для забезпечення сталого розвитку міст. У даному розділі нами запропоновано шляхи покращення системи управління земельними ресурсами та впровадження сучасних інформаційних технологій для оптимізації прийняття рішень.

Впровадження державної екологічної політики та політики щодо земельних ресурсів. Першочерговим завданням є встановлення стратегічних цілей державної екологічної політики та політики щодо земель, орієнтованих на забезпечення екологічної безпеки та сталого використання земельних ресурсів. Це передбачає розробку механізмів взаємодії між міською владою та екологічними організаціями, створення ефективної системи моніторингу стану земель, а також розробку та впровадження ефективних екологічних стандартів.

Оптимізація структури управління земельними ресурсами. Подальше удосконалення системи управління передбачає оптимізацію структури відділів та підрозділів, відповідальних за земельні відносини. Розробка і впровадження інтегрованих інформаційних систем для обліку та аналізу земельних даних сприятиме швидшому доступу до інформації, а також зменшить бюрократичний апарат.

Трансформація системи землекористування та планування. Перехід від реактивного до прогнозованого планування використання та охорони земель передбачає реалізацію Генеральної схеми землеустрою території держави. Це дозволить уникнути конфліктів використання земель, сприятиме сталому розвитку та підвищить ефективність управління земельними ресурсами.

Розвиток державного і приватного партнерства. Створення механізмів співпраці між державним та приватним секторами є важливою складовою

вдосконалення управління земельними ресурсами. Укладення договорів та партнерських угод сприятиме ефективному використанню землі, залученню інвестицій та вирішенню спільних завдань.

Узгодження суспільних і приватних потреб. Ефективне управління земельними ресурсами передбачає узгодження інтересів суспільства та приватного сектору. Використання методів прийняття оптимальних рішень, зокрема, проведення громадських слухань та консультацій, дозволить враховувати різноманіття потреб і забезпечить прийняття рішень, спрямованих на загальну користь.

Ціноутворення та використання земельної ренти. Однією із проблем управління земельними ресурсами є визначення справедливої ціни на земельні ділянки. Вирішення цього питання передбачає розробку методів ціноутворення, враховуючи екологічну та соціальну вартість землі. Також важливо вирішити проблему використання земельної ренти, раціонально використовуючи надходження коштів за оренду та запобігаючи можливим збиткам.

Зменшення наслідків господарської діяльності та екологічних проблем. Вдосконалення інформаційного забезпечення дозволить розробити та впровадити ефективні стратегії зменшення наслідків господарської діяльності та вирішення національних екологічних проблем. Впровадження сучасних практик земельного користування та моніторингу дозволить вчасно виявляти екологічні порушення та запобігати їхнім наслідкам.

Загальна мета - створення ефективної системи управління земельними ресурсами в місті Києві, що враховує екологічні, економічні та соціальні аспекти, сприяє сталому розвитку та задоволенню потреб усіх зацікавлених сторін.

Отже, для оптимізації управління земельними ресурсами та досягнення сталого розвитку землекористування критично важливим є перегляд розподілу повноважень між органами державної влади та місцевим самоврядуванням. В умовах сучасного господарювання об'єднання влади та

виробництва, планування землекористування, систематизація обліку земель та формування державно-приватного партнерства визначають основні напрями політики для досягнення ефективного та сталого управління земельними ресурсами.

Ефективність управління земельними ресурсами тісно пов'язана із якістю та доступністю інформації, яку використовують владні та господарські структури. Для досягнення високого рівня інформаційного забезпечення в контексті управління земельними ресурсами пропонуються інноваційні механізми, спрямовані на удосконалення єдиної системи земельно-кадастрової інформації, інтегрованої земельної інформаційної системи та впровадження геоінформаційних систем..

Етапи вдосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради наведено на рис. 3.1.

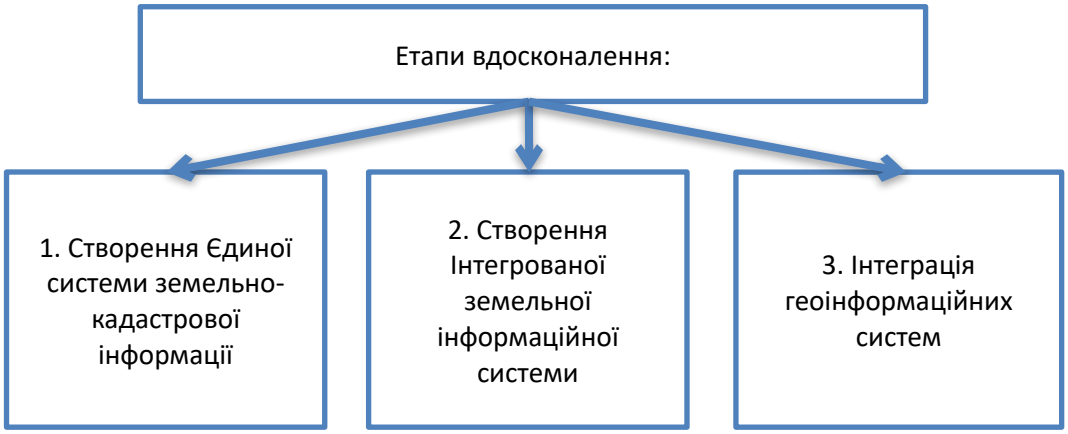

Рис. 3.1. Етапи вдосконалення інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради.

Джерело: складено автором.

1. Створення Єдиної системи земельно-кадастрової інформації (вже реалізовано). Одним із перших та найважливіших кроків стало створення єдиної системи земельно-кадастрової інформації (СЗКІ). Така система дозволила уникнути дублювання інформації, забезпечила консистентність та надійність даних. Власники, урядові органи та громадські організації мають

доступ до єдиного реєстру, спрощуючи взаємодію та вирішення різних питань, пов'язаних із земельними ресурсами.

Єдина система земельно-кадастрової інформації оприлюднює набори даних з різних джерел, таких як реєстри інженерів-землевпорядників і геодезистів, довідники грошової оцінки сільськогосподарських угідь та земель населених пунктів, реєстри оцінювачів земельних ділянок, переліки документації з землеустрою та інші. Однак цей перелік вважається обмеженим, оглядом якого виявляється, що він не враховує просторові особливості землекористування. Тому розвиток адміністрування землекористування потребує інтеграції національної інфраструктури геопросторових даних.

2. Створення Інтегрованої земельної інформаційної системи

Інтегрована земельна інформаційна система (ІЗІС) є ключовим елементом удосконалення інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами, який ми пропонуємо. Ця система включатиме в себе різні аспекти земельної інформації, включаючи кадастрові дані, екологічні характеристики, інформацію про використання та власність на земельні ділянки. ІЗІС дозволить владі та господарським структурам оперативно отримувати та аналізувати різноманітну інформацію для прийняття обгрунтованих рішень. Вона також може включати механізми аналізу та прогнозу, що сприятиме ефективному плануванню використання та охорони земель. Загалом, вона включатиме більший набір даних та інформації порівняно із Єдиною системою земельно-кадастрової інформації.

3. Інтеграція геоінформаційних систем. Геоінформаційні системи (ГІС) визначаються як ключовий елемент в сучасному інформаційному забезпеченні управління земельними ресурсами. ГІС об'єднує просторові дані та аналізує їх взаємодію, надаючи можливість візуалізації, мапування та прогнозування різноманітних аспектів земельного користування.

Інтерація ГІС до Інтегрованої земельної інформаційної системи дозволить визначити оптимальні місця для розташування різних видів

діяльності, враховуючи при цьому екологічні та соціальні аспекти. Вони сприятимуть розумінню взаємозв'язку між земельним користуванням та його впливом на навколишнє середовище.

Ці механізми удосконалення інформаційного забезпечення виокремлюються як ключові складові для покращення управління земельними ресурсами. Їх впровадження створить базу для ефективного та сталого використання земель в сучасних умовах господарювання, сприяючи досягненню стратегічних цілей у сфері земельних відносин.

У контексті удосконалення інформаційної політики управління земельними ресурсами визначено першочерговий напрям - прийняття відповідної законодавчої бази для регулювання інформаційного середовища. Важливість цього кроку полягає в створенні систематизованої та консистентної платформи, яка сприятиме ефективному управлінню земельними ресурсами.

Закладення чітких нормативних рамок дозволить врегулювати збір, зберігання та розповсюдження інформації про земельні ресурси. Це, в свою чергу, сприятиме підвищенню прозорості та доступності даних для різних зацікавлених сторін, включаючи владні структури, господарські підприємства та громадянське суспільство.

Однак само прийняття законодавчих актів не буде достатнім без створення комплексної інформаційної або геоінформаційної системи. Ця система повинна об'єднати різні кадастри та забезпечити повний облік земельних ресурсів, включаючи інформацію про характеристику ґрунту, власників та користувачів землі.

Створення такої інтегрованої системи дозволить уникнути фрагментації даних, що може виникати унаслідок роботи різних кадастрових служб та державних органів. Крім того, вона сприятиме швидкому та зручному доступу до інформації, що необхідна для прийняття обгрунтованих управлінських рішень.

Отже, для ефективного та сталого управління земельними ресурсами необхідно не лише закріплювати норми у законодавчих актах, але й створювати сучасні та інтегровані інформаційні системи. Це відкриває перспективи для покращення якості прийняття управлінських рішень та сприяє досягненню стратегічних цілей у галузі управління земельними ресурсами.

ВИСНОВКИ

Відповідно до виконаних завдань, було сформовано наступні висновки:

1. Вивчення процесів формування та функціонування інформаційної системи у сфері земельних відносин дозволило з'ясувати, що земельно-інформаційна система виконує комплекс завдань з обробки та аналізу геопросторової інформації, сприяючи ефективному управлінню територіями та земельними ресурсами. Земельно-інформаційна система (ЗІС) була створена з метою надання засобів для прийняття обґрунтованих та раціональних управлінських рішень, щодо ефективного організації розвитку територій. Це досягається шляхом оперативного постачання повної та достовірної інформації відповідним управлінським органам та суб'єктам про різноманітні аспекти земельних ресурсів, об'єктів нерухомості та інфраструктури, а також будь-яких змін, що відбуваються в цих областях

2. Характеристика ролі та сутності інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин показала, що в умовах змін та динаміки економічних процесів ефективне управління земельними ресурсами потребує комплексного підходу до збору та обробки об'єктивної інформації. Надання відповідної інформації для визначення розміру земельних платежів, особливо для органів влади та фіскальних цілей, є важливою задачею. У сучасному українському контексті обіг земель відбувається через різноманітні механізми, зокрема систему оренди, яка залишається неефективною через низький рівень зацікавленості в покращенні земельних угідь. Однак, враховуючи ці аспекти, системне вдосконалення механізмів управління та інформаційного забезпечення стає невід'ємною частиною стратегії оптимізації управління земельними ресурсами в Україні.

3. Ознайомлення з важливими аспектами діяльності Київської міської ради у сфері земельних відносин переконує, що Київська міська рада активно впроваджує заходи з контролю та співпраці для забезпечення додержання законодавства в сфері земельних відносин. Це свідчить про високий рівень

свідомості та відповідальності місцевої влади у питаннях ефективного та раціонального використання земельних ресурсів в інтересах громади та сталого розвитку міста Києва.

4. Оцінювання інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради показало, що розширення та поліпшення функціоналу Офіційного веб-порталу КМР є вкрай доцільним для оптимізації інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин. Враховуючи важливість цього ресурсу для забезпечення прозорості, доступності та ефективності в управлінні земельними ресурсами, було окреслено основні напрями розвитку. Також це дозволило дати визначити, що розвиток веб-порталу КМР відповідатиме вимогам сучасного інформаційного суспільства, сприяючи покращенню взаємодії між місцевою владою та громадою в сфері земельних відносин.

5. Обґрунтування перспектив інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері земельних відносин в діяльності Київської міської ради спонукало до узагальнення напрямів з удосконалення практичних підходів, а саме: було окреслено функціонування Єдиної системи земельно-кадастрової інформації, після чого було виділено 2 наступних можливих етапи її розвитку, а саме: створення Інтегрованої земельної інформаційної системи. Ця система включатиме в себе різні аспекти земельної інформації, включаючи кадастрові дані, екологічні характеристики, інформацію про використання та власність на земельні ділянки. Загалом, вона включатиме більший набір даних та інформації порівняно із Єдиною системою земельно-кадастрової інформації. А також наступний можливий етап: Інтеграція геоінформаційних систем до Інтегрованої земельної інформаційної системи, що дозволить визначити оптимальні місця для розташування різних видів діяльності, враховуючи при цьому екологічні та соціальні аспекти. Вони сприятимуть розумінню взаємозв'язку між земельним користуванням та його впливом на навколишнє середовище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сохнич А.Я. Управління земельними ресурсами: Регулювання земельних відносин: [навч.посіб.] / А.Я.Сохнич, В.В. Горлачук, А.В.Наход; [за ред. А.Я. Сохнича]. – Львів, 2008. – 255 с.

2. Сохнич О.А. Розвиток системи земельно-кадастрової інформації / О.А. Сохнич, Т.О. Євсюков, М.В. Смолярчук 2005, вип. 15.3 ст.184-190.

3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с

4. Ібатуллін Ш.І. Механізми управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку/ Ш.І. Ібатуллін, О.В. Степенко, О.В. Сакаль [та ін.]. – К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук Yкраїни», 2012. – 52 с

5. Бойко Л. Екологічні загрози і земельні відносини: як вийти з критичної ситуації?. *Землевпорядний вісник*. 2010. № 9. С. 23–25.

6. Бурдін М. Земельні відносини в інституційно-правовому і соціальному вимірі. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 12 (250). С. 114–120.

7. Веселовська Л. Ф. Землевпорядкування : Підручник / Л. Ф. Веселовська. – М. ЮРКНІГА, 2004. – 256 с

8. Горлачук В.В. Управління землекористуванням: [підручник] / В.В.Горлачук, О.М.Гаркуша, В.Г.В'юн, В.В.Мельніченко, І.М.Песчанська, Д.М.Демченко: [за ред. В.В.Горлачука]. – Миколаїв: Іліон, 2006. – 376 с

9. Горлачук В.В., В'юн В.Г., Сохни А.Я. Управління земельними ресурсами. Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. П. Могили, 2002.-316 с.

10. Добряк Д. С., Мартин А. Г., Паламарчук Л. В. // Землеустрій і кадастр. – №1. – 2006. – С. 3–7.

11. Державне регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану "Юрист&Закон" №19, 2022р. ЮРИСТ&ЗАКОН - Электронное

аналитическое издание - купить, скачать демо-номер - купить, скачать демо-номер. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015736 (дата звернення: 19.10.2023).

12. Додаткові матеріали "Постійна комісія Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності". KYIV CITY COUNCIL. URL: https://kmr.gov.ua/uk/comisii/483/additional-material (дата звернення: 19.10.2023).

13. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768- III/ Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.

14. Заєць О. Земельні права як об"єкт захисту. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 7 (281). С. 69–74.

15. Закон щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану набрав чинності | ЮРЛІГА. ЮРЛІГА. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/211809_zakon-shchodo-osoblivostey-regulyuvannya-zemelnikh-vdnosin-v-umovakh-vonnogo-stanu-nabrav-chinnost (дата звернення: 19.10.2023).

16. Закони | Земельний вісник України. Головна | Земельний вісник України. URL: http://zemvisnuk.com.ua/page/zakoni (дата звернення: 19.10.2023).

17. Іванюк Т. Л. Сутність поняття "земельні відносини". Інноваційна економіка. 2019. № 3/4 (79). С. 52–57.

18. ІПС ЛІГА:ЗАКОН - система пошуку, аналізу та моніторингу нормативно-правової бази. LIGA:ZAKON. URL: https://ips.ligazakon.net/document/MR140017 (дата звернення: 19.10.2023).

19. Ковальський М. Р.Актуальні напрями удосконалення механізму державного регулювання земельних ресурсів / М. Р. Ковальський // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління». – 2011. – Вип. 2. – С. 234–243

20. Коваленко Т. О. Земельні відносини: юридичні дефекти правового регулювання. Юридичний вісник України. 2014. 22–28 берез. С. 15.

21. Конституція України – Офіційне інтернет-представництво Президента України. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: https://www.president.gov.ua/documents/constitution (дата звернення: 19.10.2023).

22. Котюк О. В. Земельні відносини: політико-правовий аспет. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2010. № 3 (50). С. 104–108.

23. Красюк Н. І. Земельні відносини в Україні як об"єкт адміністративно-правового регулювання. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2015. № 1 (94). С. 180–189.

24. Мартин А.Г., Тихенко О.В., Паламарчук Л.В. Земельний кадастр: навч.пос. Київ: Медінформ, 2015. 550 с.

25. Мірошниченко А.М. Земельне право України: [навч. посіб.] / А.М. Мірошниченко. – К.: Алерта, 2012. – 392 с

26. Миргород М.М. Роль земельної інформаційної системи в управлінні земельними ресурсами / М.М. Миргород // Збалансоване природокористування. — 2014. — № 4. — С. 111—115.

27. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7.07.2011 № 3613- VI //Офіційний вісник України від 15.08.2011. – № 60. – Стор. 64. – Ст. 2405.

28. Прокопович Т.Г. Архітектура системи державного управління земельними відносинами та напрями її вдосконалення / Т.Г.Прокопович // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: науковий збірник.– 2013. – № 2(66). –С. 475– 482

29. Положення про постійні комісії Київської міської ради. KYIV CITY COUNCIL. URL: https://kmr.gov.ua/uk/content/polozhennya-pro-postiyni-komisiyi-kyyivskoyi-miskoyi-rady (дата звернення: 19.10.2023).

30. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20 (дата звернення: 19.10.2023).

31. Про місцеве самоврядування в Україні. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-вр (дата звернення: 19.10.2023).

32. Про службу в органах місцевого самоврядування. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2493-14 (дата звернення: 19.10.2023).

33. Про статус депутатів місцевих рад. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/93-15 (дата звернення: 19.10.2023).

34. Регламент Київради. KYIV CITY COUNCIL. URL: https://kmr.gov.ua/uk/content/reglament-kyyivrady (дата звернення: 19.10.2023).

35. Статут територіальної громади міста Києва. KYIV CITY COUNCIL. URL: https://kmr.gov.ua/uk/content/status-terytorialnoyi-gromady-mista-kyyeva (дата звернення: 19.10.2023).

36. Суховірський Б.І. Геоінформаційні системи і технології в регіональному розвитку. – К.: Знання України, 2002. – 210 с

37. Таратула Р.Б. Теоретичні засади формування та функціонування земельноінформаційної системи 2017. Вип. 24 (ч. 2). С. 34-38

38. Теоретичні основи державного земельного кадастру : навчальний посібник /М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, О. Я. Микула та ін.; за заг ред. М. Г. Ступеня.– Львів: Новий Світ–2000, 2006. – 336 с.

39. Третяк А.М., Третяк В.М. Тенденції розвитку земельного устрою в Україні. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. № 1. 2017. с. 4-12

40. Церклевич, А. Про деякі аспекти щодо концепції загальноміської багатофункціональної інформаційної системи / А. Церклевич //

Геоінформаційний моніторинг навколишнього середовища. – Алушта, 2006. – С. 33- 36.

41. Черняка П.Г., Булакевич С.В. Використання ГІС-технологій в землевпорядному проектуванні // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: Зб. наукових праць. Львів: «Львівська політехніка», 2005. – С. 209-294.